

# EIFELTOCHT

**Verslag van oom Jan (aangevuld door Marion)**

**29<sup>e</sup> Familietrektocht  
15-19 oktober 2005**

## **Deelnemers:**

**Jan-Willem, Els, Marion & Aldert, Joyce & Herman,  
Evelien & Peter, Irene, Georgine, oom Jan**

**Zaterdag, 15 oktober 2005**

Om half zeven zet ik de keukendeur open en kijk naar de lucht. Sterren staan fonkelend aan een donkere hemel. Ik adem de koele ochtendlucht in en heb er zin in. In de gang staat de ingepakte rugzak voor de 29<sup>e</sup> Trektocht klaar. Volle maan de komende dagen. Goede weersvooruitzichten. Tot en met dinsdag droog en zonnig, maar koud. Het kan slechter! Omdat de rugzak toch al wat zwaar is kunnen nu regenbroek en paraplu thuisblijven.

Het doel dit jaar is het gebied tussen Prüm en Dasburg. Een rustig stukje van de Eifel. We zijn met z'n elven, nu Annemieke te elfder ure in verband met een longontsteking moest afzeggen. Dat is jammer, want het zou de eerste keer zijn dat ze deelneemt.

Voor het vervoer zijn nu twee auto's nodig. Het busje van JW, waarin verder Evelien, Peter, Irene, Els en oom Jan. En de auto van Herman en Joyce, met Marion en Aldert en Georgine.

We ontmoeten elkaar straks bij Georgine in Breda.

Ik grijp voor het verslag maar weer naar een klein grijs logboekje, dat in mijn fototas een plaatsje krijgt. Zo kunnen (mijn) woord en (mijn) beeld onderweg al worden gecombineerd, zij het niet langs digitale weg. Er zijn verschillende digitale camera's in de groep, met mogelijkheden die mijn verstand te boven gaan. Waren op de eerste herfsttocht, zo'n dertig jaar geleden, enkele tientallen foto's of dia's al heel wat om later op te teren, nu schat ik in dat de tocht, hoe die ook verloopt, ver over de duizend plaatjes op zal leveren. Een *mer à boire* voor iedereen, maar vooral voor degene die moeilijk kan kiezen en toch een paar fotootjes in een album wil plakken.

Zo'n *snapshot-diarree* kan welbeschouwd een ooggetuigenverslag geheel vervangen. Toch schrijf ik, want dan blijf ik. Anders gezegd: ik wil wat te doen hebben onderweg. Geheel tevreden is de groep niet over deze solitaire actie. Want vroeger beschreven enkelen op basis van vrijwilligheid ieder een dag van de tocht. Zo ontstond elk jaar weer een boekwerk met een rijk palet aan impressies.

En dan ook nog eens qua lay-out, dan weer door deze, dan weer door die schitterend verzorgd. Die tijden lijken voorbij.

Inmiddels is het precies half acht en klinkt luid en kordaat de huisbel. Het is Jan-Willem, die mij komt halen. Hiermee begint voor mij de 29<sup>e</sup> TT. Daar heb ik er overigens drie *niet* van mee gelopen: been gebroken, moeder overleden en vrouw in ziekenhuis. JW is de enige die *alle* tochten meeliep. Overkomt hem nou nooit eens iets? En zo ja: gaat zo'n tocht dan *überhaupt* door? Het zijn prangende vragen, die we voor ons uit schuiven.

**W**e vertrekken snel, tante Georgine alleen achterlatend, en rijden naar Irene, die al geheel bekapt en bezakt klaarstaat, wat ze gisterenavond niet voor mogelijk hield. Hier blijft Ron achter, met zijn in herbouw zijnde zolderkamer. Charlot en Pim hollen in hun kamerjas naar de hoek van de straat om mama uit te zwaaien.

Dan naar Utrecht om Els op te halen. Goed dat ze weer meedoet, nadat ze een aantal jaren moest afhaken. Vervolgens naar Lunetten, een toepasselijke naam bij deze volle-maan-periode. De rugzakken van Evelien en Peter stouwen zij achter in het busje naast de onze. Volle bak, al heeft dit voertuig nog bagageruimte over. Boven schuift een gordijn opzij. Het slaperige hoofd van Sanne oogt mysterieus, maar met ingehouden blijdschap, naar buiten. *De Mona Lisa van Lunetten*. Vrij, eindelijk vrij!

Nu richting **Breda**. De zon staat als een enorme oranje vuurbal boven de oostelijke horizon. Wat later, als wij de grote rivieren naderen, schijnt zij door de sluiers van de mist. Met grote snelheid spoedt JW zich zuidwaarts. Hij wil zich nu door niets en niemand meer laten ophouden. Ergens anders op de A 27 moet nu ook de auto van Herman rijden. Rond 9 uur draaien we Ginneken in en pikken Georgine op. De groep is nu compleet.

De tuin van Georgine en Robert trekt bewonderaars, evenals de oude piano, Timo's historische museum en Isabels paarden-outfit. En natuurlijk de prachtige HEMA-fotoboeken, samengesteld uit – je raadt het al – digitale vakantiefoto's. Daar kan geen analoog fotograaf tegenop. We drinken relaxed koffie en eten plakken koek.

**P**recies om 10 uur zitten we op de weg. Twee auto's, die elkaar in de gaten houden en elkaar om de haverklap passeren. We rijden over Maastricht en Verviers, een vertrouwde route voor eenieder. We hebben prachtig weer, al is het mistig. Het is 265 km van Breda naar Arzfeld,

waar ons startpunt is. Dus moeten we enige uren de auto gedogen, voor we de frisse *Eifelluft* kunnen inademen.

De temperatuur in het busje stijgt met die zes warme lijven op een kluitje. De chauffeurs zijn aan rust toe. Evelien neemt aanstonds het stuur over. Anderen willen plassen. Op een parkeerplaats bij **Verviers** stoppen we. Het is warm voor de tijd van het jaar. Het toiletgebouw is vies en stinkt, maar de omgeving is prachtig. We halen diep adem, wensen zomerkleding, korte broek, T-shirt, sandalen. Zulk herfsttochtweer hadden we in geen jaren!

We rijden verder. Evelien worstelt met de versnelling tegen een steile helling en compenseert dat met vol gas. Het Ardennen-landschap is nu zonovergoten, de weiden zijn sappig groen. Talloze afslagen leiden naar schilderachtige dorpjes in een omgeving waar òók trektochten te lopen zijn. Peter en JW turen op een Michelinkaart en bedenken een binnendoorroute naar **Arzfeld**, waarna we verstrikt raken in talloze *Umleitungen*. Tegen half twee rijden we het dorpje binnen en parkeren bij een supermarkt, *Rewe* genaamd.

**H**ier voltrekt zich het ritueel van uitladen, bergschoenen aan, rugzakken pakken en verpakken, waterhalen voor het eerste tochtdeel en koffie drinken in een er tegenover gelegen snackbar. De uitbaatster verwacht op dit middaguur elf hongerige lunchkandidaten voor haar *“Haute Chili con Carne mit Brot”*. Maar niet aldus. Terwijl de rest van de groep in het zonnetje wacht, brengen Herman, Peter en JW het busje naar het geplande eindpunt in het dorp **Eschfeld**, op nog geen 7 km afstand van hier, waarna ze in de auto van Herman terugkeren. We lopen er de komende dagen in een grote boog naar toe.

Ik drink een kop koffie in de snackbar en schrijf in dit logboek. Een dikke paarsgroene vlieg kruipt over de rand van mijn koffiekom en daalt vervolgens traag en onbekommerd over de stafkaart, die ik heb meegenomen om de route van JW enigszins te kunnen volgen. Een veeg teken.

**M**ijn rugzak is gereed, inclusief  $\frac{3}{4}$  plus  $1\frac{1}{2}$  liter water en etenswaren voor de zondagavond, exclusief wat anderen van me overnamen. Hij is nog steeds te zwaar, maar ik moet het deze middag kunnen volhouden.

Aan aanbiedingen om nòg meer over te nemen is geen gebrek. De groep is op dit punt al die jaren heel positief ingesteld, een familietrek, waar het gedicht van Judith Herzberg op van toepassing is:

*Er is nog zomer en genoeg  
wat zou het loodzwaar  
tillen zijn wat een gezwog  
als iedereen niet iedereen terwille  
was als iedereen niet iedereen  
op handen droeg*

Het duurt nogal lang voordat de mannen terug zijn, en àls ze er zijn kost het nog weer tijd voordat de groep zover is dat we op pad kunnen gaan. Dat lukt rond half drie. We lopen het dorp uit via een zijweg en belanden al gauw in een gebied van beboste hellingen en tussenliggende glooiende weiden, waar de lage zon breed en overvloedig schijnt.

**K**limmen en dalen, dat is ons lot de komende dagen. Op een kruispunt menen we een plek te herkennen, waar we vroeger eens hebben gekampeerd. Het regende toen de hele dag en nergens was een geschikt wekje te vinden. De avond brachten we in die jaren, als er geen kampvuur mogelijk was, samen in de Mirakeltent door. Dat waren nog eens tijden! Aldert noemt 1993. Toch denk ik dat het niet klopt.

Rugzakken af, water drinken, even zitten of toiletteren. Herman tovert een hardgekookt ei te voorschijn, die hij netjes pelt en vervolgens uit zijn handen laat vallen. Het ei rolt over het gruis van het wegdek en blijft, aldus gepaneerd, verderop liggen. Een beetje Hellemans laat dat niet op zich zitten. Terwijl hij het ei om en om draait, spoelt Joyce het met wat water af, waarna de delicatessie alsnog genuttigd wordt.

Mijn rugzak zit niet goed en is te zwaar, boven de 20 kilo. Zoiets vòel je bij het optillen. Aan beider beproeving wordt wat gedaan en dat helpt me door de rest van de middag heen. Een paar keer steken we dwars een grasveld over, waar het stikt van de muizengaten. We zien zelfs deze kleine schepseltjes onbekommerd rondhuppelen. Verderop is het gras dood, en de grond geel. Als we al klimmend door de velden een bosrand bereiken, zijn onze bergschoenen bestoven met een bruingele stof. Wat is dat?

Muizengif! denken we meteen. Als dat woord eenmaal rondzingt gaat iedereen verwoed met graspollen en papieren zakdoekjes met spuug de schoenen schoonpoetsen. Pas later komt iemand op het idee dat het een soort grasschimmel moet zijn. Ook misschien giftig?

**O**nderweg bestuderen JW, Peter en Aldert intensief de kaart, op zoek naar een geschikte kampeerplek. Dit is het moment dat ik moet bekennen dat er naar mijn weten voor het eerst in de geschiedenis van de TT een GPS in de groep is, een *Global Positioning System*, die via satellieten nauwgezet aangeeft waar wij ons bevinden, hoe de route moet zijn naar een gewenst punt, hoeveel kilometers wij hebben gelopen en hoe lang wij ons hebben *bewogen*. Topografisch lijkt mij nu de lol eraf. JW pendelt onderweg nogal spastisch tussen kaart, kompas en GPS. Waar moet dat heen met deze ervaren topograaf?

**O**nder het dorp **Irrhausen** (waren we ook dààr niet eerder?), of eigenlijk qua hoogte boven dat dorp, vinden we op een heuveltop, na veel geklim en daaruit voortvloeiende zweetdruppels, een mooie horizontale kampeerplek. Onder beukenbomen en op een dik bladerdek. Als er geen regen komt hou je op dit soort locaties altijd je tent droog. Een ervaring van tientallen jaren TT. Tussen de bladeren liggen evenwel talloze scherpe stenen die eerst moeten worden geruimd. De grond is voor de tentpinnen weerbarstig, dus we zijn wel weer even bezig voordat ons kampje is ingericht.

Maar dàn is er ook tijd voor de borrel, krachtig gestimuleerd door de dames uit de *nichttent*, die bestaat uit Els, Irene en Georgine. Joyce, met hulp van Evelien, is ondertussen al druk bezig met het bereiden van de maaltijd, door haarzelf thuis voorbereid.

JW en Herman zijn naar Irrhausen om water te halen en de anderen sprokkelen hout voor het kampvuur. Overal liggen dode takken tussen de bladeren. In *no time* ligt er een stapel hout en kan het vuur worden aangestoken.

Ik borrel even mee, maar duik dan mijn tent in om wat te liggen. Want ik voel pijn aan de achillespees van mijn linkerbeen. Nog niet eerder meegemaakt. Door het stralende weer blijft het langer licht. Het is nu half zeven en ik schrijf dit op zonder lamp!

**K**wart voor acht. Het kampvuur brandt al enkele uren als een tierelier. We hebben het gezellig. De waterhalers zijn snel terug.

De soep van pompoenen, linzen, prei en worst, meegenomen door Joyce en Herman, is zoals de tocht tot nu toe: zwaar, maar lekker! Vooraf krijgen we als een typische Hellemans-intro: crackers met kaas en met Fockingworst. Vele verschillende hartverwarmende borrels doen de ronde, hetgeen gebruikelijk is op de eerste dag.

De Dassen- en Pabonnenvrouwen ontfermen zich na het eten over de afwas. De anderen bespreken om het kampvuur de voors en tegens van verschillende buitensportzaken, via welke wij niettemin deze uit de hand gelopen familiehobby kunnen bedrijven.

**L**ater op de avond komt er op de mobiel van Aldert een telefoontje door van Judith. Het gesprek wordt onmiddellijk op *intercom* gezet, zodat de hele groep kan meegenieten. Onderwerp: de reis van haar broer Thomas naar een stad in Noord Zweden, waar een *chat-vriendin* van hem woont, die hij in deze vakantieweek zou bezoeken, maar die te elfder ure afbelde. Ze zag, zoals dat heet, er van af omdat ze er tegenop zag.

Via vrienden van vrienden van Dorien kreeg Thomas toch onderdak in die stad. Op een feestje ontmoet hij een meisje dat het bewuste meisje kent en zo is er toch nog een ontmoeting tot stand gebracht, namelijk morgen. Hoe vreselijk spannend! De stem van Judith is opgetogen, zoals het van een meevoelende zus betaamt. Misschien horen we de komende dagen meer van dit avontuur, dat nu al de allure van een *epos* heeft. Een jonge prins die een woeste en oneindige zee moet oversteken en nog een stuk door eenzame wouden moet dwalen en beproevingen moet ondergaan, alvorens hij zijn geliefde in de armen kan sluiten.

**H**et blijft droog en heerlijk weer deze avond. De maan, bijna vol, klimt omhoog tussen de bomen achter ons. Geen mens spreekt meer over het muizengif dat vanmiddag onze schoenen bedekte. We hebben gegeten en gedronken en niemand bezweek. Wel gaat Irene vroeg naar bed. Maar wat is *vroeg*, als je al vele uren in het donker om een kampvuur zit? Ik volg haar om kwart over negen en de anderen een uur erna. Bij het licht van de maan kan ik op mijn horloge de tijd aflezen.

Die maan heeft er overigens moeite mee om onze kampeerplek tussen de bebladerde takken door te bereiken. De nacht is stil, windstil. Zo nu

en dan vliegen grote hoeveelheden vogels over, vreemd krijsend en gakkend. Geen ganzen, zo te horen.

Als het later in de nacht gaat waaien buigen de boomstammen, schurken soms tegen elkaar en kreunen als mensenkinderen die moe maar voldaan zijn...

## Zondag, 16 oktober 2005

**A**an dezelfde zijde waar de maan zijn kalme gang ging langs de nachtelijke hemel klimt na zeven uur de zon omhoog en zendt haar lichte stralen door de donkere stammen. De tenten zijn droog gebleven, de zegen van een beukenwoud op een heuvel. De GPS van Jan-Willem geeft op deze kampeerplek 472,5 m hoogte aan.

Links en rechts komt er enige beweging in de slaapzakken. En ja hoor, Evelien rent al van tent naar tent om op te nemen hoeveel belegd brood er nog in omloop is. Heel wat!

Terwijl ik gewoontegetrouw eerst in het bos verdwijn om toilet te maken, staan de branders al te snorren en als ik terugkom moet ik nog rennen om wat heet water te bemachtigen voor mijn koffie, want de rest is onherroepelijk voor die vreselijke kruidenthee bestemd. Gelukkig is er voldoende water in de groep en volgt er later nog een tweede ronde. We ontbijten grotendeels staande, terwijl er helemaal geen reden voor is, zoals regen of een kletsnatte grond. Dit moet echt eens worden doorgesproken...!

Als Georgine en ik toch op mijn grijze matje plaatsnemen zitten we eigenlijk voor joker. Je hoort niet meer onder de levenden.

**E**en stralende dag ligt voor ons, dat verklaart misschien de ongedurigheid tijdens het ontbijt. Tenten afbreken, rugzakken inpakken en weg wezen. We gaan naar beneden over een bosweg en dan ligt, in een schitterend panorama, **Irrhausen** voor ons, zich koesterend in een wat nevelig licht, het kerkorentje trots tussen de witte huisjes met hun grijze leien daken. We dalen af naar het dorp en belanden op een asfaltweg waar zich achter een hek vreemd gevogelte ophoudt, dat wij ook van vroegere trektochten kennen. Het zijn de trotse *Poelepetaten*, een soort breed gevederde grote witte ganzen met een slobberkop vol

rode en blauwe lellebellen en met schrandere oogjes. Op een lokroep van JW barsten ze keer op keer uit in een verontwaardigd en luid gesnater en getater, waarna ze alle gelijktijdig weer stoppen. Ze worden ook wel parelhoenders genoemd, een specimen van een wonderlijke evolutie.

Nu volgt een mooie wandeling door bossen en weiden, dalend en klimmend, waarbij we al gauw in een volgend dorp belanden. Het is **Daleiden** en we benaderen het vanaf een heuvel. De heuvel herbergt een ere-begraafplaats en een kapelletje. Daar staat een gedenkteken van Sankt Georg, die uitziert over het dal. Direct denken we aan onze goede neef George, die ons dit jaar ontvallen is en die we in gedachten steeds met ons meedragen. Voldoende reden om even bij hem stil te staan en ons op deze gedenkwaardige plaats te vereeuwigen. Wat missen we hem!

**T**egen twaalf uur lopen we vol verlangen naar koffie, etcetera, Daleiden binnen. Het is er stil op deze zondagmorgen, maar het plaatselijke restaurant *Dreiländereck* blijkt, hoewel ook stil, toch geopend. We bezetten onmiddellijk het in de volle zon en uit de wind gelegen terras en bestellen koffie, cappuccino, muntthee en *latte machato*, wat een glas met melk-koffie-melkschuim is. En daarbij vooral de *Apfelstrudel mit Schlagsahne und Eis*, hoewel anderen ander gebak prefereren. Tijdens het opdienen luiden de kerkklokken, terwijl het *Angelusklokje* daar tussendoor klingelt, want het is inmiddels twaalf uur. In deze gelukzalige stemming gekomen, horen we tot overmaat van onze vreugde van Els dat dit alles ons wordt aangeboden door tante Bep. Wij bellen haar direct op en met getik op de schoteltjes danken wij haar van harte voor haar geste! De dag kan niet meer stuk...

De lucht is staalblauw, het is warm. De schoenen gaan uit en ieder ontspant zich. Er wordt vrolijk gekeuveld over vroegere tochten met ontberingen, vooral die van vorig jaar. Een flagrante tegenstelling tot de huidige tocht, dat is een ding dat zeker is.

Een tweede rondje mag, volgens de uitbaatster *Frau Peters*, niet te gevarieerd zijn want, zegt ze in gebroken Nederlands, "*anders kann iek nicht alles behouden.*"

Gezien de gastvrije ontvangst en na bezichtiging van het restaurant en de menukaarten besluiten we hier aanstaande woensdagmiddag onze slotmaaltijd te gebruiken.

Als we opbreken worden we door het gezin Peters uitgezwaaid. De stoere breedborstige kok (die alles onder controle zegt te hebben maar die - naar later blijkt - geen biefstuk kan bakken), zijn bescheiden zorgende vrouw, zijn wat sullige zoon en hun hoogzwangere schoondochter (waarover later).

**B**eladen met schuldgevoelens over deze wel zeer uitgebreide pauze lopen we nu een flink stuk door, totdat we toestemming krijgen voor een theepauze. We spieden rond naar zonnige plekjes langs het bospad. Die blijken zo spaarzaam, dat we besluiten langs een karrenpad omhoog te klauteren naar een zonnig weiland, waarvan we het sappige groen al rechts boven ons zagen oplichten tussen de donkere en weerbarstige braamstruiken.

Tijd voor de lunch, al is het al half drie. Alle bovenkleden gaan nu uit en iedereen legt zich neer om uitgebreid te zonnen, nadat eerst water is opgezet voor koffie, thee, soepjes en andere warme dranken en een stapel boterhammen is gesmeerd. Een heerlijke rustperiode volgt. Het is *TT-time* van het diepe, diepe genieten.

We lopen verder. JW ziet mij zwoegen met mijn zere achillespees en vertrouwt mij toe dat we nog geen drie kilometer zijn verwijderd van de plek waar wij vermoedelijk gaan kamperen. Dat moet dus lukken! Als we na wat slingerwegen daar arriveren, blijkt het een open plek te zijn, vol gruis, gelegen bij een kleine blokhut. Absoluut ongeschikt. Evelien spoedt zich nog als een gems naar een soort wildbaan op een nabij gelegen bergkam, maar meldt dat het veldje er nogal *unheimisch* uitziet, vol kuilen en braamstruiken.

**D**us nog weer verder. We kennen dat *eindemiddaggevoel* maar al te goed. Bovendien spelen de hellingen ons parten, nergens om ons heen een plekje voor tenten. Opeens zien we opzij van het bospad beneden ons een horizontaal stukje bos, met uitzicht op het dal erachter. Dat lijkt wel wat!

Enig probleem: er staat een driepoot, waaraan een zoutblok hangt, duidelijk bedoeld als *likpunt voor het grofwild*. En opzij, in de bosrand,

staat een wildkansel van jagers, bedoeld voor het observeren van mogelijke prooien. Al zie je die houten torentjes overal in de Eifel, tòch lijkt het mij de goden verzoeken om hier te gaan kamperen! Maar ja, het is al over vijven en je moet wàt. We blijven dus.

We zetten onze tenten op. Een stenige grond, maar het lukt. JW en Herman willen water halen in het dal, daarom levert ieder zijn lege flessen in, nadat het aanwezige water in pannen is gedaan. De kampvuurplek is snel gereed gemaakt en binnen een kwartier ligt er een stapel hout. We besluiten pas te gaan koken en vuur te maken als de waterhalers telefonisch aankondigen dat ze er aan komen.

**J**uist als we dit afgesproken hebben komt er boven op de bosweg een oude witte auto aangestoven, die abrupt dichtbij onze plek stopt. Er stapt een opgefokte en nerveuze jager uit, die direct begint te roepen: *“Weg!!, Weg!! Es ist nicht zugestanden hier im Wald zu kampieren! Es ist verboten! Weg!!, Wiedersehn!. Weg! Im Tal ist ein Campingplatz. Weg! Wiedersehn!*

De man herhaalt zijn boodschap een paar keer. Hij lijkt buiten zinnen. Het moest een keer gebeuren. We hebben niet veel in te brengen en proberen hem te kalmeren door een gesprek met hem te beginnen. Dat lukt enigszins. Zijn angst voor ons elven ebt daardoor wat weg. Hij zegt dat hij deze nacht had willen jagen op wilde zwijnen. En passant vertelt hij ons, op onze vraag, dat de grote groepen vogels die hier overvliegen kraanvogels zijn. Dat weten we dus weer.

We moeten dus weg, het is half zes, maar 't is niet anders. Als we dwars gaan liggen waarschuwt hij de *Polizei* en dan lopen we kans dat ons materiaal in beslag wordt genomen, om van erger maar te zwijgen. Ik hoor al het gerammel van handboeien. Al zou het natuurlijk een schitterend verhaal in de TT-annalen opleveren!

**W**e gaan meteen opbreken en inpakken, want nu is het nog een beetje licht. Een half uur later is alles ingepakt en dalen we af naar het dal, waar een camping moet zijn. Volgens de kaart kunnen we afsnijden naar een pad beneden de berg. Alternatief is zo'n 3 à 4 km omlopen over ordentelijker paden.

We strompelen dus naar beneden via de afsnijroute, die naarmate je lager komt steeds steiler wordt en hier en daar begroeid is met

braamstruiken. Ik struikel hierover met mijn achillesbeen, hou mij manmoedig overeind, maar dan jaagt er een felle steek door de spierbundel van mijn linkerkuits omhoog. Hoewel ik denk: dit is voor mij einde verhaal, zakt de pijn tijdens het afdalen weg en blijft er een heerlijk gloeiend gevoel over. Het laatste stukje is glibberwerk over een klein maar venijnig zandwandje, waar sterke mannen de vrouwen en bejaarde oom opvangen.

**W**e lopen nu over een comfortabel breed bospad en zien al gauw links van ons de camping in de schemering liggen. Het heet hier *Mochtemesmühle*. Een Limburgs sprekende man ontvangt ons hartelijk. Hij wijst ons een mooi grasveldje voor de tenten. We slepen er direct een tafel en een paar banken van de camping naar toe. De tenten staan snel. Als de duisternis is gevallen gaan we koken bij het licht van de maan en van de gaslamp. Het lijkt een beetje op de beginjaren van onze tochten toen we ook kampeerden op veelal verlaten campings in België, Luxemburg en Duitsland en bankjes, tafeltjes en vlonders bij elkaar scharrelden. Ook al omdat het in de dalen, waar die campings vrijwel altijd liggen, 's avonds koud en vooral vochtig kan zijn.

De beheerder geeft toestemming om een kampvuurtje te maken aan de rand van het veld. Wij slaan het aanbod af, als wij horen dat er iets verderop een café-restaurant is. Ook hier vervallen wij bijna automatisch in het patroon van vroeger jaren!

**M**aar eerst eten we mijn favoriete menu van boerenkool (door Marion meegenomen) met reeds (door mij thuis) gebraden en ingevroren, maar inmiddels ontdooid gehakt met uien, geraspte kaas, cashewnoten en gedroogde uitjes er overheen. In afwijking van het gebruik (die eten meeneemt kookt ook), steek ik eigenlijk geen poot uit bij de bereiding. Die komt op Marion en anderen neer. We zitten gezellig om de tafel, sommigen met hun onafscheidelijke hoofdlampen op, en genieten na de borrels van het eten. Al is het nu al rond half acht, het deert ons niet. Het is koud, de maan schijnt. Als we de gaslamp en mijn alpha-stompjes (kaarsen) uitdoen merken we pas goed hoe verlicht dit stille dal is. Wat hebben we het ondanks alles weer goed met elkaar!

**N**u òp naar de kroeg! Een stukje lopen door het dal en daar ligt het etablissement al voor ons en verwelkomt ons met zijn overal verlichte vensters. Er is al eetvolk binnen, Hollanders zo te horen. De waardin

sleept tafels en stoelen aan om ons als één groep te laten zitten. Peter Pi, onze thesaurier, legt de grote groepsportemonee uitnodigend op tafel. Bestellen maar! De rondjes volgen elkaar op, al is het in een kalm tempo.

We praten en lachen zoals dat alleen bij familie onder elkaar gaat. Ik schuif even aan een ander tafeltje om dit logboek bij te schrijven. Zo suddert de avond verder. Iedereen is in een prima stemming. We bekijken de kaart, dank zij JW àltijd onder handbereik. Morgen staat Dasburg op het programma, voor mij een bijzondere wens, omdat daar naar verluidt de wortels van mijn familie liggen.

Het aantal lege flessen *Erdinger Weiszbier* dat op onze tafel staat stijgt met de voortgang van de avond. Ik tob nog wat over mijn eigen voortgang de komende dagen, gezien *Het Been*. Men adviseert pijnstillers. Peter stelt voor dat ik zijn lichte soepele bergschoenen ga dragen en hij mijn zware stugge *Meindls*.

Ik probeer ze ter plekke uit en wij blijken dezelfde maat te hebben. We spreken af dit maar eens te proberen. Het nu beter afrollen van de voet voelt als een weldaad en ik krijg weer hoop.

**D**e nachtelijke wandeling in het volle licht van de maan brengt ons naar de tenten, die op het vlakke kampeerveld knus bij elkaar staan. Het is elf uur. Een begin van een nachtelijke nevel kruipt over het veld. Mijn tochtgenoten lopen tussen de zachtglanzende tentdaken als geheimzinnige, bijna transparante figuren die, als waren ze wat opgetild van de aarde, zich bewegen als halfgoden in een Griekse tragedie. Wat deze toneelbelichting van de natuur al niet teweeg kan brengen!

De vrouwen gaan naar het toiletgebouw en komen in opperbeste stemming terug. Joyce geeft mij een tube *Arnika-zalf* en draagt mij op, mijn achillespees die avond daarmee in te smeren. De schoenen van Peter bevallen me. Ik zie af van pijnstillers en ook van het verder zeuren over dit ongemak in dit verslag.

**T**erwijl de rust daalt over ons tentenkamp *Mochtemesmühle* staat Jan-Willem tevreden over het maanverlichte tafereeltje te kijken en probeert een digitale foto ervan te maken. Zo eindigt een enerverende zondag met diepe vreugdevolle gevoelens.

## Maandag, 17 oktober 2005

**V**annacht was het zeven graden onder nul. De tenten en het gras zijn bedekt met bevroren rijp. Wij kamperen in een dal, waar de *Mühlbach* langs ons kampeerveld stroomt. Dat betekent in deze tijd van het jaar dat 's nachts het vocht over de velden trekt en in de vroege morgen bevriest. Rond acht uur kruipt iedereen uit de warme slaapzak, ritst de binnentent open, laat de koude lucht binnenstromen, vermant zich en komt de tent uit. Een nieuwe TT-dag ligt voor ons! Evelien zet grote pannen met water op, dit keer op tafelhoogte, wat voor ons doen heel comfortabel is.

Wederom moeten degenen die ordentelijk plegen te toiletteren zich haasten om op tijd terug te zijn, althans als zij in de gelegenheid willen zijn om voor zichzelf koffiewater te bemachtigen, alvorens het water voor de kruidenthee onverbiddelijk toeslaat. Gelukkig letten mijn dochters en niet te vergeten mijn nicht Els op mijn welbevinden en staat, als ik ontlast, verfrist en geschoren aanschuif, mijn koffie al klaar. Op het bevroren tafelblad zien we pootafdrukken van een kat, die heeft gesnuffeld in de gisterenavond achtergebleven borrelbekertjes en pannen met bestek. Een les om bij het slapen gaan *nooit* iets buiten te laten staan.

**W**e ontbijten zoals we inmiddels gewend zijn: staande, vooral omdat ook de banken nog bedekt zijn met bevroren rijp. Het is nog vier graden onder nul. De zon houdt zich tot ver in de morgen verscholen achter de berghelling. De meeste neven en nichten houden verkleumd hun wollen muts op, waardoor deze toch wel legendarische zonnetocht op de foto's even kan gaan lijken op een winterkamp vol met ontberingen.

**D**at beeld wordt anders, al hangt de schaduw nog over het dal, als we om half elf omhangen en ons richting **Dasburg** begeven. Het wordt een tocht door een prachtig landschap onder een strakblauwe hemel. We crossen door de bossen, linksaf, rechtsaf, paadje op, paadje neer en vervolgens belanden we op een bosweg die we, naar het lijkt, straks ook al gelopen hebben.

**D**e wind steekt op wanneer we rond half een bij een eenzaam gelegen *Waldwirtschaft* belanden, *Dornauels Mühle* genaamd, op de grens met

Luxemburg. Onder een open schuurdak is een wankel tafeltje opgesteld met enige *hausgemachte* producten, zoals vruchtenjam en bessenlikeur. Kippen en ganzen lopen kakelend rond. Op een grasveldje zien we onder overhangende boomtakken wit tuinmeubilair uitnodigend klaarstaan voor passerende natuurvrienden, want ander volk waagt zich niet in deze uithoek van de Eifel. Een foldertje vermeldt over dit idyllische plekje: *“Auch einfach nur ausspannen und die Seele baumeln lassen ist bei uns in einer malerischen Landschaft möglich.”*

We strijken er dan ook onmiddellijk neer en bestellen koffie en chocolademelk en genieten ondertussen van het mooie uitzicht op een zonovergoten dalletje. Aangezien de onvermijdelijke *Kuchen* desgewenst pas over een dik uur gebakken kunnen zijn is dit het moment dat Jan-Willem een door Jolanda voor ons gemaakte en door hem al dagen meegesjouwde **arretjescake** kan aansnijden! Hij doet dat vol overgave, waarna de groep zonder uitzondering geniet van deze onverwachte delicatessen. Via de mobiele telefoon zeggen we haar juichend dank.

**E**en kip eet een elastiekje van Herman op, als hij zijn tentdak te drogen hangt over de waslijnen van de boerin. Ook anderen hangen natte spullen uit. Lekker keutelen op een magnifieke rustplaats betekent meestal, dat er de neiging is te lang te blijven hangen. Er ontstaat een levendige discussie over de beschikbare hoeveelheid brood en nu blijkt dat we nog vijf broden hebben!

En wanneer gaan we straks lunchen? Doen we dat in Dasburg, als we eten gaan inslaan? Of nemen we hier nog een rondje koffie, thee en chocolademelk?

We vragen de boerin of we hier kunnen lunchen terwijl we tevens nog een rondje bestellen. Alles mag, dus aan de slag! Stapels brood gaan rond. Tientallen kippen pikken kirrend de broodkruimels op. Het lijkt of één kip een stukje elastiek uit haar anus heeft hangen, maar dat kan ook een verzakking zijn. Of gezichtsbedrog.

**A**ls we aanstalten maken om af te rekenen en op te stappen komt de boerin tot onze verrassing met een dienblad, waarop elf glaasjes zwarte bessenlikeur. Wij toasten op de gezondheid van haar en haar familie met een enthousiast *Zum Wohl!* en voelen de drank als een gloedvolle opkikker door onze aderen stromen. Het loopt inmiddels tegen twee uur.

De wind wordt harder. Dus is het zaak vanavond naar een beschut plekje uit te kijken.

Maar zover is het nog niet. We vervolgen onze route langs de rivier de *Our*, die we vroeger een paar keer aan de andere zijde en in tegenovergestelde richting beliepen. Uiteindelijk klimt het pad omhoog naar **Dasburg** waar een VVV-bank ons opwacht. Rugzakken af en eten inslaan. Maar waar? Evelien, onze reisleidster op kritieke momenten, maakt een rondje door het dorp en vindt een Nederlandse inwoner die vertelt dat hier geen winkel meer is, maar die ons wel met zijn auto wil rijden de dichtstbijzijnde supermarkt in Luxemburg. Want “hij heeft toch niets te doen”.

Enkelen verdwijnen met de man, voorzien van een boodschappenlijstje. Het gaat vooral om de warme maaltijd voor morgen, want we komen niet meer door een dorp heen.

De achterblijvende familieleden bespreken hun erfelijke eigenschappen van ruggen, schouders, voeten, huid en andere ongemakken. We bellen naar het thuisfont in Bilthoven, Utrecht en Breda. De boodschappers zijn opvallend snel terug. En dat terwijl ze nota bene gewinkeld blijken te hebben onder de rook van de stad Luxemburg. Aldert en Marion melden dat de man dan ook onverantwoord hard reed.

**N**u snel verder. Inmiddels weten we dat er water te krijgen is – als vanouds! – bij de plaatselijke begraafplaats van Dasburg, hoog boven het dal gelegen. Het eten verdelen we over de rugzakken en dan klimmen we naar het *Friedhof* om onze flessen bij te vullen. Omdat vanavond aanvullend water halen naar onze inschatting niet mogelijk is, vullen we ook een paar plastic en kunststof waterzakken. Wat een enorm gesjouw betekent voor enkele sterke mannen in de groep, niet schrijver dezes.

Ik beperk mij tot de driekwart liter privé en anderhalve liter groepswater, zoals al jaren voorgeschreven.

**E**indelijk kunnen we Dasburg verlaten. Een slingerpad hoog op de Duitse helling van de Our voert ons noordwaarts tot een punt waar we volgens JW omhoog moeten klauteren, om op een hoogvlakte of aan de luwe kant van een bergkam een horizontaal plekje te kunnen zoeken voor onze tenten. Het zal nog wel zo'n anderhalf uur lopen zijn, waarschuwen de topografen onder ons.

Een prachtige *Höheweg* door de goudgele hellingbossen volgt. We houden er een behoorlijk tempo in, toch al kenmerkend voor deze TT. De weg slingert langs het Ourdal en duikt zo nu en dan een zijdalletje in. Na ruim een uur lopen bereiken we een grote afslag. Het is al half zes.

Een paar bosarbeiders zijn hier juist bezig na gedane arbeid hun geparkeerde auto's in te stappen als wij daar arriveren. We vrezen weer bosopzichters- of jagersproblemen en pappen dus met de heren aan, maken een praatje, schenken een borrel en doen alles om hen gunstig te stemmen. Zij geven ons groot gelijk als we in het bos gaan kamperen. Hoewel... we suggereren ook dat we onderweg zijn naar een campingplatz, ter voorkoming van problemen. Dat hadden we niet moeten doen.

**E**en van de mannen, een Tsjechische bosarbeider, vertelt dat hij twee kilometer verderop woont en een manege heeft en dat wij bij hem op een weide kunnen kamperen. Ook mogen we gebruik maken van WC en douche. En we mogen zelfs een kampvuur stoken! Wat is wijsheid? We besluiten op het aanbod in te gaan. Hij biedt aan alvast wat rugzakken mee te nemen, waarbij zijn maat met zijn auto assisteert. Aldus geschiedt, waarbij oom Jan en Els bij hem in de auto plaats nemen om de zaak ter plekke alvast te verkennen.

Zo zitten Els en ik vijf minuten later op – naar nu blijkt – een enorme commerciële paardenboerderij, waarbij het al gauw duidelijk is dat die wordt gerund door een gewiekste mevrouw, met wie we Duits spreken, maar die een Nederlandse blijkt te zijn. Zij laat ons het huis zien en wij kiezen een wekje uit voor de tenten. Terwijl we de rugzakken daarheen sjouwen en willen beginnen met de opbouw van een tent staat de groep al voor onze neus.

Hoe nu verder? Wat kan wel en wat kan niet met de gastvrijheid van onze Tsjechische man? Al gauw blijkt dat hij geen snars in te brengen heeft. Hij loopt als een sul rond en de vrouw (zijn vrouw?) doet het woord. Wij informeren beleefd of wij voor het gebruik van de douche een vergoeding kunnen geven (wij denken aan een halve of hele euro per douche). Zij antwoordt: Wat denkt u van zeven euro per persoon?

Dat is schrikken. We leggen uit (onnozel achteraf) dat we self-supporting zijn en meestal wild kamperen. Maar dit is een commercieel bedrijf,

roept zij. En u kunt hier onbeperkt douchen. Wij moeten er wat aan kunnen verdienen. Uiteindelijk komen we vijf euro per persoon overeen. Liever hadden we een plekje in het bos gezocht. Niet om het geld, maar om de vrije sfeer die om het ons geliefde wildkamperen hangt.

**M**aar we staan voor het blok. De tenten zijn al opgezet en we kunnen niet meer terug. We voelen ons wat genomen, maar laten de zaak rusten. Al is met name JW woedend over de gang van zaken. Hij compenseert het door min of meer midden in het gras van onze kampeerweide een grote kampvuurplek aan te leggen en er hout naar toe te sjouwen. De tenten plaatsen we bij elkaar. Als ik mijn buitendak uit de rugzak haal zit er nog sneeuw en ijzel op van vanmorgen.

Els, Irene en Georgine zijn aan de beurt voor de warme maaltijd. Couscous staat op het menu. Thuis zijn al vele E-mails heen en weer gegaan voordat een definitieve lijst van ingrediënten kon worden samengesteld. Al die spullen gingen deze dagen in de rugzak mee. Zelfs een grote bos verse koriander doorstond de tocht. Els heeft die, gewikkeld in kranten, meegenomen. De dames gaan aan de slag, omringd door zakjes en blikjes.

**E**r waait een koude wind hier over de hoogvlakte en er is nergens enige beschutting. Hoewel de maan volgens kenners vanavond op haar volst is, heerst er aanvankelijk een wat unheimische, ja bijna grimmige sfeer in ons kampement.

Maar dan veert de groep op. Men plaatst paraplu's achter de meisjes, de branders worden aangemaakt, de gaslamp gaat aan, borrels worden geschonken, nootjes en toastjes met kruidenkaas gaan rond en even later brandt het kampvuur. Van het hout van concours-hippique-attributen en een tweetal kunststof hippische tonnen maken we banken om het vuur. Zo komt er ineens weer sfeer en valt alles mee. Peter hield ons al eerder voor dat we dit soort situaties moeten accepteren zoals die zijn en dat is ook beter. De couscous met zijn verse kruiden en andere toevoegsels wordt gezellig rond het kampvuur genuttigd. Het smaakt uitstekend.

**A**ls ik na de maaltijd even uitrust in mijn tent en dit logboekje in het licht van kaars en koplamp bijwerk, hoor ik bij het kampvuur de vrolijke

stemming, veroorzaakt door de ontdekking dat je op de tonnen, heen en weer bewegend, spierenversoepelende oefeningen kunt doen. JW brengt mij een beker kruidenthee, op dit moment voor mij een goddelijke drank. Ik begeef mij weer naar het vuur, dat hoog oplaait. Het is al half tien. Enkelen hebben al gedoucht. Ik besluit het morgen te doen.

Irene en Georgine komen na het douchen melden dat “*die bitch van de manege*” hun had toegesnuwd dat morgenochtend om negen uur alles dichtgaat en dat er vòòr die tijd gedoucht en afgerekend moet worden.

Tegen half elf gaan de meesten tentwaarts. Met een paar blijven we zitten om het vuur al porrend en pokend te versnellen, zodat alleen gloeiende kooltjes overblijven, die met de harde zuidenwind in de loop van de nacht wel tot as zullen overgaan. JW en ik duiken als laatste in onze tent. Het is kwart over elf.

De maan staat berstensvol aan de hemel en werpt haar vale licht over de omringende heuvels en glooiende akkers. Een rustgevende sfeer, ondanks de koude. Gedurende de nacht wordt ik gekweld door muizen, die in de voortent ergens aan knagen. Ik denk dat het mijn rugzak is. Ze zijn hondsbrutaal en komen steeds terug als ik ze met gesis en klappen op het grondzeil heb weggejaagd. Uiteindelijk laten ze mij met rust. Of sukkelde ik in? JW merkt niets. Hij slaapt de slaap der rechtvaardigen. *Lucky man!*

## Dinsdag, 18 oktober 2005

Ik sta vroeg op, trek gedachteloos de schoenen van Jan-Willem aan en loop daar het eerste uur mee rond. We voegen ons in het regime van de manegehoudster en zorgen ervoor om voor het tijdstip van negen uur naar de WC te zijn geweest en – dat geldt nog voor een paar, waaronder ikzelf – te hebben gedoucht.

Omdat zowel douches als toiletten daardoor geruime tijd bezet zijn loop ik wat rond, bewonder twee enorme reeën die achter onze tenten over het akkerland lopen, ruim het stookhout van gisterenavond op, maak van de zetels van gisterenavond een ontbijt-opstelling bij de tenten en praat met een Kazachstaanse Duitser met gouden tanden in zijn mond. Hij is noodgedwongen hier bosarbeider en klaagt erover dat in zijn land

dit zware werk door gevangenen wordt gedaan. Het is ons niet duidelijk wat hij en de andere allochtonen met deze paardenboerderij te maken hebben.

Op dat moment staat JW op zijn sokken te roepen bij de tent dat ik zijn schoenen aan heb. Pas dan ontdek ik het zelf ook. Ik word oud! Nadat ik mijn eigen schoenen (en dat zijn dan weer Peters schoenen!) aan heb gedaan kan ik van de toiletruimten gebruik maken. Scheren, douchen, schoon goed aan, heerlijk!

Als ik terug ga naar ons kampje zit de rest al uitgebreid aan het ontbijt. Inderdaad: *zitten*, zulks in afwijking van vorige ontbijten, zoals de aandachtige lezer al heeft begrepen.

**H**et opbreken en inpakken verloopt traag. Langzaam verandert de chaos van tientallen rondslingerende kampeerspullen in de kosmos van keurig ingepakte rugzakken, altijd weer een wonder in onze ogen. Daar komt geen regisseur aan te pas. Al die 29 jaar niet.

Het is kouder dan gisteren, hoewel het wederom een zonnige dag zal worden. Maar geen korte broeken en T-shirts. Wèl fleecjacks en hier en daar een wollen muts. Om tien uur zijn we *en route*. We volgen de Our verder noordwaarts over een comfortabele bosweg, die slingert over de beboste hellingen. Het gerucht gaat dat we vandaag niet veel hoeven te lopen. De kaart wordt door enkelen intensief bestudeerd, wat er op wijst dat we hier en daar nog wat kunnen variëren. Ik bemoei mij er niet mee en vertrouw er op dat we morgen – de laatste dag – tijdig op ons eindpunt arriveren.

Tijdens een rustpauze bij een blokhut (zo'n plek vràagt er om!) worden er door de vrouwen ineens ontspanningsoefeningen gedaan. Dan dalen we af naar de rivier. We passeren een bruggetje, zodat er eindelijk weer eens een *Brugfoto* kan worden gemaakt, eigenlijk een traditie op elke trektocht.

**B**ij een eenzaam gelegen vakantiehuisje staat een redelijk fraai stenen Christusbeeld. Hoe komt dat in hemelsnaam hier *in the middle of nowhere*? Ik vraag enkele TT-ers of ze weten wat **INRI** betekent. Die letters staan namelijk op vrijwel alle *crucifixen* die je op het buitenspoor tegenkomt. Niemand weet het. Ik onthul het geheim: Iesus Nazarenus Rex Iudaerum, oftewel Jezus de Nazarener, Koning der Joden, een tekst die tijdens de kruisiging als bespotting werd bedoeld. Weer wat

geleerd. Ik neem mij voor mijn kinderen, neven en nichten een volgende keer over dit onderwerp te overhoren.

**V**erderop, vlak langs het water, staan twee prachtige handgesneden wandelstokken tegen een boom, net op een plek waar de groep even stilhoudt voor een snoepje of om op anderen te wachten. Direct valt het vermoeide oog van Els op deze stokken. Een zonnestraal schijnt over de gladde afgeronde bovenkanten, alsof die willen zeggen *Neem ons mee op je pad!*

Els neemt ze verrukt in de hand en taxeert of de lengte bij haar postuur past. En inderdaad! Alsof deze stokken en onze nicht al jaren onafscheidelijk aan elkaar verbonden zijn geweest. Met hernieuwde moed stapt ze er mee verder.

Later op de dag geven enkele meelevende nichten wat aan het geweten knagende commentaren op dit gebeuren. Van wie zouden die stokken geweest zijn? Hebben kinderen ze vergeten en janken die nu de hele boel bij elkaar om het gemis? Of zijn ze van een ouder echtpaar geweest, dat daar, midden op het pad, in de volle zon ten hemel is gewandeld en deze steun op hun weg door het leven niet meer nodig heeft? Of, als het dat niet was, waren ze dan met liefde en vakmanschap gesneden en vervolgens achter gelaten door een houtvester, omdat die inmiddels betere wandelstokken had gemaakt?

Geen van deze argumenten weerhouden Els van het voornemen deze prachtexemplaren definitief te confisqueren. Ja, ik vermoed dat ze er zelfs een gebaar van hogerhand in ziet. Ze blijven bij haar, tot het einde der dagen...

**W**e passeren een brandschone camping, *Tintesmühle* genaamd. Zij ligt aan de andere kant van de Our, dus in Luxemburg. Er is niemand aanwezig, zo te zien. We nemen de vrijheid op een keurig gemaaid grasveld in het zonnetje te gaan lunchen. Op een picknicktafel snijden we brood. Ineens is daar de eigenaar. We vragen beleefd toestemming hier even te pauzeren. Als we maar geen rommel achterlaten, zegt de man. Was er een kantine geweest, dan hadden we daar uitgebreid gebruik van gemaakt en was de man financieel wat meer aan zijn trekken gekomen.

Nu vraagt hij, als wij opstappen, of we niet òók vinden, dat wij voor zijn gastvrijheid (water- en WC-gebruik) zouden moeten betalen. Met het manege-trauma nog vers in het geheugen vraag ik direct hoeveel. Hij vindt: *“Fünf Euro”*. *“Zusammen?”* vraag ik. Inderdaad. Nou ja, niet onredelijk. Wij beseffen eindelijk een beetje, dat wij met onze trektochten in de bikkelharde eenentwintigste eeuw zijn beland. Geen vertederende blikken bij het horen dat wij *Eine Groszfamilie* zijn, maar boter bij de vis! Wij slaan water in voor de komende overnachting en gaan rond twee uur weer op pad.

**E**en mooie route langs de Our volgt, in de koesterende stralen van de herfstzon. Fleecejacks en wollen mutsen zijn dan allang weer opgeborgen. Vrolijke gesprekken klinken om mij heen. Ieder is in een uitstekende stemming, temeer als JW laat merken dat we in ieder geval hemelsbreed niet ver zitten van de plaats waar hij wil gaan kamperen. Daartoe verlaten wij de Our-route en klimmen dwars door het bos over een soort wildroute omhoog naar een op de kaart aangegeven vrij horizontale bergkam, bedekt met loofbossen. Daarop moet iedere kaartlezer tegen het einde van een middag letten. Geen hoogtelijnen (plat), wèl bolletjes (loofhout).

We zwoegen, zwetend, zigzaggend, hoger en hoger tot we eindelijk de plek bereiken. De zon schijnt vrolijk tussen de bebladerde takken door op een stapel boomstammen. Dit doet sympathiek aan. En het is pas vier uur!!

Evelien vreest terecht door de bossen sluipende *Holzhackerbuben*, of, erger nog, *Jäger oder Förster*, die ons het leven bij deze laatste overnachting op de TT 2005 nog zuur kunnen maken. Zij stelt voor een borreluurtje in te lassen en pas daarna de tenten op te zetten, te koken en vuur te maken. Dat laten deze doorgewinterde trek-tochters zich tweemaal zeggen.

Even later nemen wij, zittend naast elkaar op de dikke boomstammen allerlei spirituele geneugten tot ons. Er zijn nog voldoende borrels en zelfs borrelnootjes. Ook wordt er druk naar huis gebeld en horen wij hoe het verder met ridder Thomas is gegaan op zijn avontuurlijke tocht naar het hoge en ongenaakbare Noorden.

**E**en uurtje later acht iedereen de kust veilig. Els zoekt een tentplek voor de nictentent, legt het grondplastic uit en strekt zich keurend uit op het

bladerbed. Evelien maakt een prachtige kampvuurplek, door de grond te ontdoen van bladeren, een cirkel van natuurstenen te maken en daaromheen een vierkant van stammen. en dáár weer omheen dikkere stammen om op te zitten. Anderen verzamelen alvast hout voor het kampvuur, dat wij nu nog niet durven aan te steken.

Georgine, Peter en Marion bereiden een warme maaltijd. Hiervoor gebruiken zij de gisteren vanuit Dasburg ingeslagen etenswaren. We eten macaroni met een saus van courgettes, uien, paprika, champignons, heel veel pakken boursin, en strooikaas er overheen. Voortreffelijk weer! Els brouwt van het afgietsel van de macaroni – ja, alles wordt gebruikt, misschien zelfs straks het afwaswater voor de thee, wie weet - een ondefinieerbaar mengsel van de gisteren overgebleven couscous, vermengd met completa, suiker en kaneel. Zij serveert dit als een toetje. Heerlijk!

Tot tegen zevenen zitten we te eten op de boomstammen, in de schemering van een heldere herfstnamiddag. Dan heeft Herman ineens een knappend kampvuur gemaakt, warme oranje vlammen lichten op tegen de donkere achtergrond van het bos. Het tweede deel van de avond kan beginnen. Als er afgewassen wordt zit de rest om het vuur, dat nu hoog, te hoog, oplaait. En dat terwijl we ver weg tussen de bomen en struiken op de tegenover liggende heuvels achterdochtige en sluwe dorpelingen vermoeden die in de startblokken staan, om de *Polizei* te waarschuwen dat zich hier, in dit voor kamperen verboden *Naturschutzgebiet*, verdachte personen ophouden. We dempen de vlammen en sluiten ons zodanig bijeen, dat je zelfs vanaf mijn tent (die verderop op een vlak stukje van de bergkam staat) vrijwel niets ziet.

Koffie- en theewater is spoedig op kooktemperatuur en een gezellige slotavond volgt. We hebben het weer goed en bedenken dat dit de formule is, waar we ons zoveel mogelijk aan dienen te houden. Want die heeft ons al die jaren het meeste geluksgevoel gebracht. Campings, douches, picknickbanken en aansluitend cafébezoek, zij lijken als schallend koper en rinkelende cimbalen.

Om tien uur duiken de meesten in hun slaapzak. Een paar blijven achter om er absoluut zeker van te zijn, dat er op deze plek geen enkel vonkje achterblijft als het kampvuur volledig uitgebrand is. Dat betekent

spreiden van de gloeiende kooltjes met een stok, en ze vervolgens doven, door er met een dikke stam voortdurend op te stampen, totdat de hele plek “donker” is. Tenslotte sprenkelen we er nog wat water over. Een beproefde methode, die je vooral moet toepassen op winderige plekken, zoals deze. Nu kunnen we met een gerust hart gaan slapen. Een bosbrand zit er niet in.

Hoewel het waait, is het hier niet koud. Nog steeds schijnt er een volle maan over onze hooggelegen romantische kampeerplek (460 m). Ik lig in mijn tent en luister, nadat ik deze zinnen aan mijn logboekje heb toevertrouwd. Hier en daar klinken diergeluiden in het bos. Geritsel door bladeren. Boven ons is er het nachtelijk roepen van overtrekkende grote vogels. Ik dommel in.

Later word ik wakker. Ik hoor regen vallen op ons tentdak. Dat is, hoe gek ook, steeds weer een lekker gevoel als je comfortabel in je slaapzak ligt. Maar is het een voorbode voor morgen? Want al vorige week is er regen vanaf de woensdag voorspeld. Ik draai mij om en slaap weer in. Wie dan leeft, die dan zorgt...

## Woensdag, 19 oktober 2005

Half acht. Het is donkerder dan op hetzelfde tijdstip op voorgaande dagen. Dat duidt op bewolking. Dus komt de voorspelling uit: zaterdag tot en met dinsdag mooi weer, daarna regen. Toch kunnen we nog droog opbreken en ontbijten op deze laatste dag van onze tocht.

Maar als we klaar staan om deze *Olympus van de Eifel* te verlaten begint het te regenen. De regenpakken gaan aan, de rugzakhoezen om en de paraplu's op, voor zover aanwezig.

We dalen af naar de Our via hetzelfde wildpad, waarlangs we gisteren moeizaam omhoog zwoegden. We vervolgen de Our-route opnieuw noordwaarts, tot voorbij een hoge steile rotspartij, de *Königslei* genaamd, die we even later beklimmen over een bospad dat haaks op onze route zuidwaarts omhoog gaat.

We komen bij een beetje armetierig blokhut dat min of meer voorover hangt over de rotswand, maar een mooi, maar melancholiek uitzicht biedt op het druilerige Ourdal. Enkelen onder ons wagen zich in het hutje, anderen blijven, wat ongeduldig wachtend in de regen, boven op het pad staan.

**O**m de een of andere reden valt het lopen velen zwaar. Het blijft regenen en met al die beschermende kleding blijft het zweet op een benauwende manier je op het lijf hangen. We verlaten het Ourdal in oostelijke richting. Het is op dit soort momenten een kwestie van klimmen, doorzetten en al pratend met je tochtgenoten even je ongemakken vergeten.

Dan bereiken we min of meer op het hoogste punt aangekomen een asfaltweg, waar een schamel doch hoopvol bordje staat met een verwijzing naar iets dat *Waldruhe* heet. Aha! Een café wellicht. Het is lunchtijd, dus mooier kan het niet. Maar helaas, enig zoeken in de naaste omgeving levert alleen een verlaten boerderij op.

**O**mdat het nog steeds regent, besluiten we in een grote open staande schuur achter het huis te pauzeren en water te warmen voor koffie, thee en soep.

De natte spullen gaan uit. We nemen plaats op oude planken en tractorwielen, rondom onze branders en dampende pannen, en voelen ons hier relatief comfortabel. Het is inmiddels twaalf uur, dus waarom niet ook brood gesmeerd en belegd? Een betere, droge gelegenheid komen we waarschijnlijk niet meer tegen. De broodvoorraad, die nu echt aan zijn einde is, vullen wij aan met crackers en hardkeks, die hier en daar uit de rugzakken worden getoverd.

Als wij opstappen is het droog. Het laatste deel van onze tocht, naar het zo'n zes kilometer verder gelegen eindpunt **Eschfeld**, voert ons door een prachtig dal, dat een mooie afsluiting vormt van deze TT. Het pad slingert langs een beekje, de *Irsen* en klimt tenslotte via een zijbeek over de velden naar het dorp. Daar staat bij de kerk het busje van Jan-Willem.

Met z'n zessen rijden we naar het beginpunt van onze tocht in **Arzfeld**. Daar stapt Herman uit om met zijn auto de overblijvende vijf op te halen.

Met JW gaan we door naar **Daleiden**, het dorp waar we de slotmaaltijd zouden gebruiken. Eerder op de dag hebben we volgens afspraak het restaurant al gebeld om onze komst aan te kondigen. In de er tegenover liggende supermarkt slaan we nog wat lekkere dingen in voor het thuisfront.

**A**i gauw is de hele groep weer compleet en kunnen we voldaan en met opgeheven hoofd restaurant *Dreiländereck* betreden in het Eifeldorp waar boven op de heuvel nog steeds het beeld van Sankt Georg over ons waakt. We zijn royaal op tijd, de maaltijd hadden we een uur later gepland, om half zes.

Daarom niet getreurd! We schuiven aan om een ronde tafel in de hoek van het restaurant en bestellen wat ons hart ons ingeeft. Van warme dranken tot grote bokalen bier. Een gezellig comfortabel borreluurtje breekt aan.

**I**k geef de bergschoenen aan Peter terug, met als dank een fles wijn en een doornige tak met rozenbottels. Ik ontvang van hem mijn ouwe kloffen en doe die meteen aan. Ze zitten toch wel wat stug... Ik ben blij dat ik er nu geen dagen meer mee moet lopen, want de achillespees, die is nog volop manifest!

Onze persoonlijke wensen voor het eten geven we na veel vijven en zessen op, zodat eindelijk die hinderlijke stapel menukaarten van tafel kan. Ondertussen ontdekken we dat de uitbater Peters en zijn vrouw jongstleden maandag een kleinzoon hebben gekregen, Jean Christoph genaamd, naar zijn opa en oma. En dat de jonge moeder, die wij jongstleden zondag als hoog-zwangere achter de tapkast zagen staan, daar alweer aanwezig is! Haar man wordt er bij gehaald. Zij tonen trots fotootjes van de jonggeborene op het scherm van zijn mobiele telefoon. Nauwelijks iets van te zien natuurlijk, maar toch barst de groep, bij het bekijken van de schimmigblauwe beelden, uit in een tenenkrommend geloei van bewondering. En natuurlijk schalt ons *Lang zal hij leven in de gloria* uitbundig door het verder doodstille restaurant. De familie Peters hoort het glunderend aan.

**D**eze toch weer bijzondere 29<sup>e</sup> trektocht eindigt in een eenvoudig doch voedzaam maal, waar we dankbaar en vrolijk van genieten. De eigenaar

biedt ons na het dessert een drankje aan. Ik neem een glaasje *Aschbach Uralt*, een favoriete drank uit mijn Limburgse jaren

Het is de tweede keer op deze tocht dat sympathieke Duitsers hun *Gastfreundlichkeit* in natura laten zien. De eerste was maandag de bessenlikeur bij de *Dornaueles Mühle*. Deze gebaren compenseren ruimschoots enkele meer negatieve ervaringen.

Herr Peters vraagt mij of hij een foto van onze groep zou mogen hebben. Hij heeft dit restaurant nu twee jaar en wil wat persoonlijke dingen van klanten aan de wand hangen, om een eigen *Tradition auf zu bauen*, althans dat begrijp ik uit zijn woorden. Zijn vrouw geeft mij het adres mee. Zij zwaaien ons uit als wij de terugtocht aanvaarden. Rond twaalf uur à half één zijn wij thuis.

**Fantastische TT geweest, JW!**